

เวทีทางความคิด ของคณะมนุษยศาสตร์

สมบูรณ์ ไทรแจ่มจันทร์¹
วัลลภา จันทรี²

นำเรื่อง

คณะมนุษยศาสตร์ ตั้งขึ้นเป็นคณะที่ 11 ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2524 (ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2524 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2524 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2524) ปัจจุบันแบ่งส่วนราชการออกเป็น 8 ภาควิชาและ 1 สำนักงาน คือ สำนักงานเลขานุการคณะ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ภาควิชาปรัชญาและศาสนา ภาควิชาภาษาต่างประเทศ ภาควิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษา ศาสตร์ ภาควิชาวรรณคดี ภาควิชาศิลปะอาชีพ และภาควิชาศิลปะนิเทศ

ปัจจุบันคณะมนุษยศาสตร์ มีอาจารย์ 120 คน ที่มีภาระหน้าที่ตามมาตรฐาน กำหนดตำแหน่งคือ สอน วิจัย บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คณะมนุษย-ศาสตร์ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ซึ่งนับได้ว่าเป็น ส่วนหนึ่งของการบริการทางวิชาการที่จะทำให้องค์ความรู้เพิ่มพูน จึงเริ่มจัดพิมพ์วารสาร มนุษยศาสตร์วิชาการ ปีแรกเมื่อ พ.ศ. 2536 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการคณะมนุษย-ศาสตร์ ครั้งที่ 1/2536 วันที่ 19 มิถุนายน 2536 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรของ คณะได้มีแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ บทความและงานวิจัย และมอบให้คณะกรรมการ ประชาสัมพันธ์ของคณะเป็นผู้รับผิดชอบจัดพิมพ์ โดยมีกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 1 ครั้ง ในเดือนมกราคมของทุกปี เพื่อแจกให้ผู้ที่เข้าร่วมประชุมวิชาการสาขามนุษยศาสตร์และ บุคลากรของคณะ

¹ สมบูรณ์ ไทรแจ่มจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

² วัลลภา จันทรี อาจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

ขณะนี้วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการได้จัดพิมพ์เผยแพร่แล้ว 5 เล่ม ด้วยเงินรายได้ของคณะนั้บว่าวารสารมนุษยศาสตร์วิชาการได้เผยแพร่กระจายไปยังผู้อ่านมากพอสมควร ผู้เขียนได้ติดตามอ่านบทความทุกเรื่องในวารสารนี้ และประสงค์จะศึกษาเกี่ยวกับบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร พร้อมทั้งได้ส่งแบบสอบถามถึงคณาจารย์เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับวารสารนี้ด้วย

ผลของการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากวารสาร

ในการศึกษาคั้งนี้ได้ใช้บทความจำนวน 65 บทความจากวารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ ตั้งแต่เล่มที่ 1 ถึงเล่มที่ 5 นำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละโดยนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเภทของบทความ

	จำนวน	ร้อยละ
บทความวิจัย	10	15.38
บทความทั่วไป	55	84.62
	65	100.00

เป็นบทความวิจัยร้อยละ 15.38 (10 เรื่อง)
เป็นบทความทั่วไปร้อยละ 84.62 (55 เรื่อง)

ตารางที่ 2 ภาษาที่ใช้เขียนบทความ

	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	51	78.46
ภาษาต่างประเทศ	14	21.54
	65	100.00

ร้อยละ 78.46 เขียนด้วยภาษาไทย (51 เรื่อง)
และเขียนด้วยภาษาอื่น ๆ ได้แก่
ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส
อีกร้อยละ 21.54 (14 เรื่อง)

ตารางที่ 3 บทความที่ลงตีพิมพ์แยกตามภาควิชาเปรียบเทียบกับจำนวนอาจารย์

	จำนวน บทความ	เฉลี่ย	จำนวน อาจารย์	สัดส่วน
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์	5	1.0	2	1:2
ภาควิชาปรัชญาและศาสนา	11	2.2	9	1:4
ภาควิชาภาษาต่างประเทศ	15	3.0	61	1:20
ภาควิชาภาษาไทย	12	2.4	12	1:5
ภาควิชาภาษาศาสตร์	5	1.0	6	1:6
ภาควิชาวรรณคดี	7	1.4	11	1:9
ภาควิชาศิลปอาชีพ	7	1.4	7	1:5
ภาควิชาศิลปนิเทศ	3	0.6	12	1:20
	65	13.0	120	1:9

ตารางนี้เปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ในแต่ละภาควิชากับการผลิตบทความในวารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ

ตารางที่ 4 ความถี่ในการเขียนบทความในวารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ

จำนวนบทความ	จำนวน	ร้อยละ
4	4	3.33
3	1	0.84
2	11	9.16
1	24	20.00
0	80	66.67
	120	

อาจารย์ร้อยละ 3.33 (4 คน) ที่ผลิตบทความ 4 เรื่อง ซึ่งเป็นความถี่ที่มากที่สุด ร้อยละ 20.00 (24 คน) ผลิตบทความ 1 เรื่อง อีกร้อยละ 66.67 (80 คน) ยังไม่เคยเขียนบทความลงในวารสารนี้

ตารางที่ 5 แหล่งอ้างอิงที่ปรากฏในบทความ

	จำนวน	ร้อยละ
มี	33	50.76
ไม่มี	32	49.24
	65	100.00

จากตารางแสดงบทความที่เขียนโดยมีแหล่งอ้างอิง ในเนื้อเรื่องหรือในแบบของเชิงอรรถอ้างอิง คิดเป็น ร้อยละ 50.76 (33 เรื่อง) บางบทความผู้เขียน ไม่อ้างอิงไว้ในเนื้อเรื่องแต่มีรายชื่อเอกสารไว้ในท้ายบทความ มีเพียง 2 บทความที่ไม่อ้างอิงและ ไม่มีเอกสารอ้างอิงท้ายเรื่อง

ตารางที่ 6 ประเภทสิ่งพิมพ์ที่บอกแหล่งที่มาของข้อมูลในเอกสารอ้างอิง

ประเภทสิ่งพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือ	449	87.87
บทความวารสาร	50	9.78
อื่นๆ (เอกสาร)	12	2.35
	511	100.00

ในเอกสารอ้างอิงท้ายเรื่อง ร้อยละ 87.87 (449 ชื่อเรื่อง) เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ ร้อยละ 9.78 (50 ชื่อเรื่อง) เป็นบทความจากวารสารต่างๆ อีกร้อยละ 2.35 (12 ชื่อเรื่อง) เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ เช่น รายงานการประชุม วิทยานิพนธ์ เอกสารวิจัย เป็นต้น

ตารางที่ 7 จำนวนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5	22	34.93
6 - 10	24	38.09
11 - 15	9	14.28
16 - 20	4	6.35
มากกว่า 20	4	6.35
	63	100.00

จากตาราง ชี้ให้เห็นว่าผู้เขียนให้รายชื่อของเอกสารอ้างอิงที่อยู่ท้ายบทความมากที่สุด ระหว่าง 6 - 10 รายชื่อ ร้อยละ 38.09 (24 เรื่อง)

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์

ผู้เขียนได้รับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 นำมาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 8 และ 9

ตารางที่ 8 ข้อมูลของอาจารย์เกี่ยวกับวารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ

รายการ	เคย	ไม่เคย
	ร้อยละ	ร้อยละ
1. ท่านเคยได้รับวารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ หรือไม่	97.8	2.2
2. ท่านเคยเขียนบทความลงในวารสารนี้ หรือไม่	38.3	61.7
3. ท่านเคยเขียนบทความลงในวารสารอื่น หรือไม่	57.4	42.6
4. ท่านเคยอ่านบทความในวารสารนี้ หรือไม่	93.8	2.2
5. ท่านเคยรู้ถึงแหล่งเงินทุนสนับสนุนการออกวารสารนี้ หรือไม่	38.3	61.7

จากตารางที่ 8 ซึ่งให้เห็นว่าอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 97.8 และ 93.8 เคยได้รับวารสารและเคยอ่านบทความในวารสารนี้ ร้อยละ 38.3 เคยเขียนบทความลงตีพิมพ์ในวารสารนี้ ร้อยละ 38.3 ที่เคยรู้ถึงแหล่งเงินทุนสนับสนุนการจัดพิมพ์วารสารนี้

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อวารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ

รายการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ท่านคิดว่าชื่อวารสารมนุษยศาสตร์เหมาะสมเพียงใด	4.36	0.58	มาก
2. ท่านเห็นว่าลักษณะของวารสาร ขนาดเล่ม ตัวอักษร กระจาย การวางรูปแบบของบทความเหมาะสมเพียงใด	4.04	0.75	มาก
3. ท่านคิดว่าระยะเวลาการออกวารสาร (ปีละ 1 เล่ม) เหมาะสมเพียงใด	3.49	1.08	ปานกลาง
4. ท่านคิดว่าการจัดลำดับของบทความ เหมาะสมเพียงใด	3.49	0.75	ปานกลาง
5. ท่านคิดว่าเนื้อหาของบทความ (โดยภาพรวม) มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด	3.91	0.79	มาก

รายการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
6. ท่านสนใจที่จะอ่านบทความในวารสารมากน้อยเพียงใด	3.89	0.79	มาก
7. ท่านคิดว่าวารสารนี้เป็นที่รู้จักกันมากน้อยเพียงใด	2.91	0.90	ปานกลาง
8. ท่านสามารถนำข้อมูลจากบทความในวารสารนี้ไปอ้างอิงได้มากน้อยเพียงใด	3.19	1.03	ปานกลาง
9. ท่านสามารถนำข้อมูลจากบทความนี้ไปสร้างสรรค์งานใหม่ได้มากน้อยเพียงใด	3.23	0.96	ปานกลาง
10. ท่านคิดว่าควรจัดทำวารสารนี้ต่อไปมากน้อยเพียงใด	4.43	0.74	มาก

จากตารางที่ 9 อาจารย์มีความเห็นว่า ชื่อวารสารมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) คณะควรจัดทำวารสารนี้ต่อไป ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ลักษณะของวารสาร ขนาดเล่ม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เนื้อหาของบทความ (โดยภาพรวม) มีประโยชน์ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และอาจารย์มีความสนใจอ่านบทความในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$)

นอกจากนั้น อาจารย์มีความเห็นในประเด็นอื่นๆ เกี่ยวกับระยะเวลาการออกวารสาร การลำดับบทความ การใช้ข้อมูลจากบทความไปอ้างอิง การใช้ข้อมูลไปสร้างสรรค์งานใหม่ และระยะเวลาในการออกวารสารอยู่ในระดับปานกลาง

สรุป

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับวารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ ผู้เขียนพบว่าการจัดทำวารสารเผยแพร่ปีละ 1 เล่มนั้นน้อยเกินไป ควรมีการจัดทำเพื่อเผยแพร่มากขึ้น และควรจัดทำวารสารเผยแพร่ต่อไปเพื่อเป็นเวทีทางความคิดของบุคลากร ซึ่งได้รับการสนับสนุนการจัดพิมพ์จากคณะมนุษยศาสตร์ อาจารย์จึงควรถือโอกาสนี้เผยแพร่บทความทางวิชาการที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและสังคมต่อไป ถึงแม้ว่าในขณะนี้วารสารจะไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากนักแต่หากบุคลากรของคณะ ร่วมใจกันสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพต่อไป คงจะทำให้วารสารชื่อนี้เป็นที่รู้จักสมความตั้งใจในการจัดทำวารสารนี้

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล. 2521. “การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชา วิศวไพศาล. 2525. “การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารพัฒนาบริหารศาสตร์.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการเล่ม 1-5, 2536-40. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.